

Helhedsplan for Krudtværksområdet

Frederiksværk Kommune
Maj 2006

Indholdsfortegnelse

Baggrund for helhedsplan for udvikling af Krudtværksområde	3
Formålet med helhedsplanen	4
Organisering	5
Processen	5
Krudtværksområdet i dag – beskrivelser og analyser	7
Visioner for Krudtværksområdet	16
Udfordringer	19
Mulige indsatsområder	20
Input fra foreninger, virksomheder og borgere	21
Projekter på kort, mellemlang og lang sigt	22
Temagruppernes ideer og anbefalinger	28
Bilag	38
Billedfortegnelse	41

Baggrund for helhedsplanen

Byrådet vedtog i budget 2004, at der skulle foretages en undersøgelse af Krudtværksområdet og afsatte 100.000 kr. til analyser. Arbejdet skulle resultere i en helhedsplan for området. Helhedsplanen er dels en fysisk plan, der foreslår, hvordan Krudtværksområdet skal se ud i fremtiden og dels en strategisk plan, der beskriver et forløb fra den overordnede vision og idé til realisering.

Krudtværksområdet er en historisk perle i Frederiksværk. Området rummer bygninger, der er opført i 1700-tallet. Det er på mange måder et område, hvor tiden har stået stille. Et område, hvor man kan mærke det historiske vingesus. Samtidig er det et meget levende område, der huser ca. 30 foreninger, 15 virksomheder, enkelte institutioner og et museum.

Når byrådet ønsker at sætte fokus på området, er det dels for at synliggøre dets historie og dels for at sikre kvaliteten i området for foreningerne og borgerne i kommunen. Ses området i en 'Bymidte-betragtning' er der med Krudtværksområdet en mulighed for at udvide Frederiksværk Centrum, så det, i endnu højere grad end i dag, er muligt at få en helhedsoplevelse, når man besøger byen som handlende, turist eller som borger, der går aftentur.

Det er tanken med denne helhedsplan at skabe et sammenhængende kulturmiljø, der kan binde Frederiksværk sammen og sætte byen og Krudtværksområdet på det kulturelle Danmarkskort. Alle undersøgelser viser, at kulturarv støtter op om den regionale udvikling, og at det er en vigtig ressource i kommunernes udvikling. Krudtværksområdet er en vigtig del af vores fælles historie. En lokal ressource, der skal plejes, bruges og udvikles.

Frederiksværks industrihistorie er også sat i fokus i pilotprojektet om nationalparker i Danmark 'Kongernes Nordsjælland'. Hvis der skal være en nationalpark i Nordsjælland vil industrimuseet komme til at spille en vigtig rolle som formidler.

Helhedsplanen skal være 'en fælles plan'. En plan som byens forskellige aktører – borgere, foreninger, virksomheder og museum skal kunne samles om og samarbejde om at realisere. Byrådet har derfor igangsat en proces, der i høj grad inddrager brugerne i form af borgere, foreninger og virksomheder.

Formålet med helhedsplanen

Formålet med helhedsplanen er at give Frederiksværk Kommune et fleksibelt redskab, der kan sikre, at Krudtværksområdet udvikler sig på en bæredygtig måde og dermed også sikre, at den udvikling der sker i området, er af høj kvalitet. Når planen godkendes af byrådet, kan den fungere som en handlingsplan for den videre udvikling og forskønnelse af området i fortsat samarbejde med områdets aktører. Helhedsplanen har samtidig det formål at få afklaret de ønsker og afvejninger, der skal gøres i forbindelse med en bevarende lokalplan.

Helhedsplanen er opbygget således: Først beskrives planens proces og organisering, herefter gennemgås helhedsplanens indhold og de analyser, der ligger til grund for planen og afslutningsvis redegøres for de input, der er kommet fra områdets aktører.

Der opstilles visioner for området og til slut fremsættes en række indsatsområder og projekter, der kan gennemføres i området.

God fornøjelse

Proces for helhedsplanen

Sep. 2004

Registrering og Kortlægning
Spørgeskemaundersøgelse
Ejerforhold mm.

Databearbejdning
SWOT-analyse

Idé-værksted
Brugere af området arbejder med
at idé-udvikle området

Temagrupper
Veje, stier og parkering
Alle emner på tværs
Forskønnelse
Historie

Borgermøde
Politikere og borgere får præsen-
teret ideer

Helhedsplanen
Formulering af mål, initiativer og
indsatsområder

Forår 2006

Organisering

Teknisk Forvaltning i Frederiksværk Kommune er projektholder på opgaven. Der er nedsat en administrativ følgegruppe bestående af repræsentanter fra Fællesforvaltningen, Børne- og Kulturforvaltningen, Teknisk Forvaltning og Industrimuseet Frederiks Værk.

Processen

1. **Registrering og kortlægning**
Besigtigelse af området, indhentning af materiale om brugere af området og ejerforhold. I forbindelse med kortlægning af områdets værdier og mangler er der gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt foreninger og virksomheder i området, i alt 60 parter.
2. **Bearbejdning af data**
På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen og øvrige indhentede oplysninger er der foretaget enkelte analyser, der blev præsenteret på et idé-værksted for områdets brugere og byens borgere.
3. **Idé-værksted (30. november 2004)**
Der blev afholdt et idé-værksted, hvor borgere med interesse i området kunne deltage. I alt deltog ca. 35 repræsentanter fra foreninger og virksomheder samt et antal borgere.
4. **Temagrupper**
På idé-værkstedet blev der nedsat 4 arbejdsgrupper, der arbejdede med forskellige emner. 2 grupper valgte at arbejde videre med deres ideer efter mødet.

Sideløbende med arbejdsgrupperne blev der igangsat en gennemgang af de kommunalejede bygninger fra før 1950 for at vurdere deres vedligeholdelsesstand.
5. **Borgermøde (12. maj 2005)**
Borgermødet blev afholdt for at præsentere forslaget til 'Helhedsplan for

Krudtværksområdet'. Der deltog politikere på mødet.

6.

Helhedsplan

Helhedsplanen for Krudtværksområdet er udarbejdet med udgangspunkt i de ideer og forslag, der er indkommet fra områdets brugere gennem spørgeskemaundersøgelsen og idéværkstederne samt de teknikervurderinger, der er udarbejdet i forbindelse med planprocessen. Planen beskriver de fremtidige mål, initiativer og indsatsområder i Krudtværksområdet.

Helhedsplanen fastlægger forløbet fra vision til handling med anbefalinger til fremtidige initiativer.

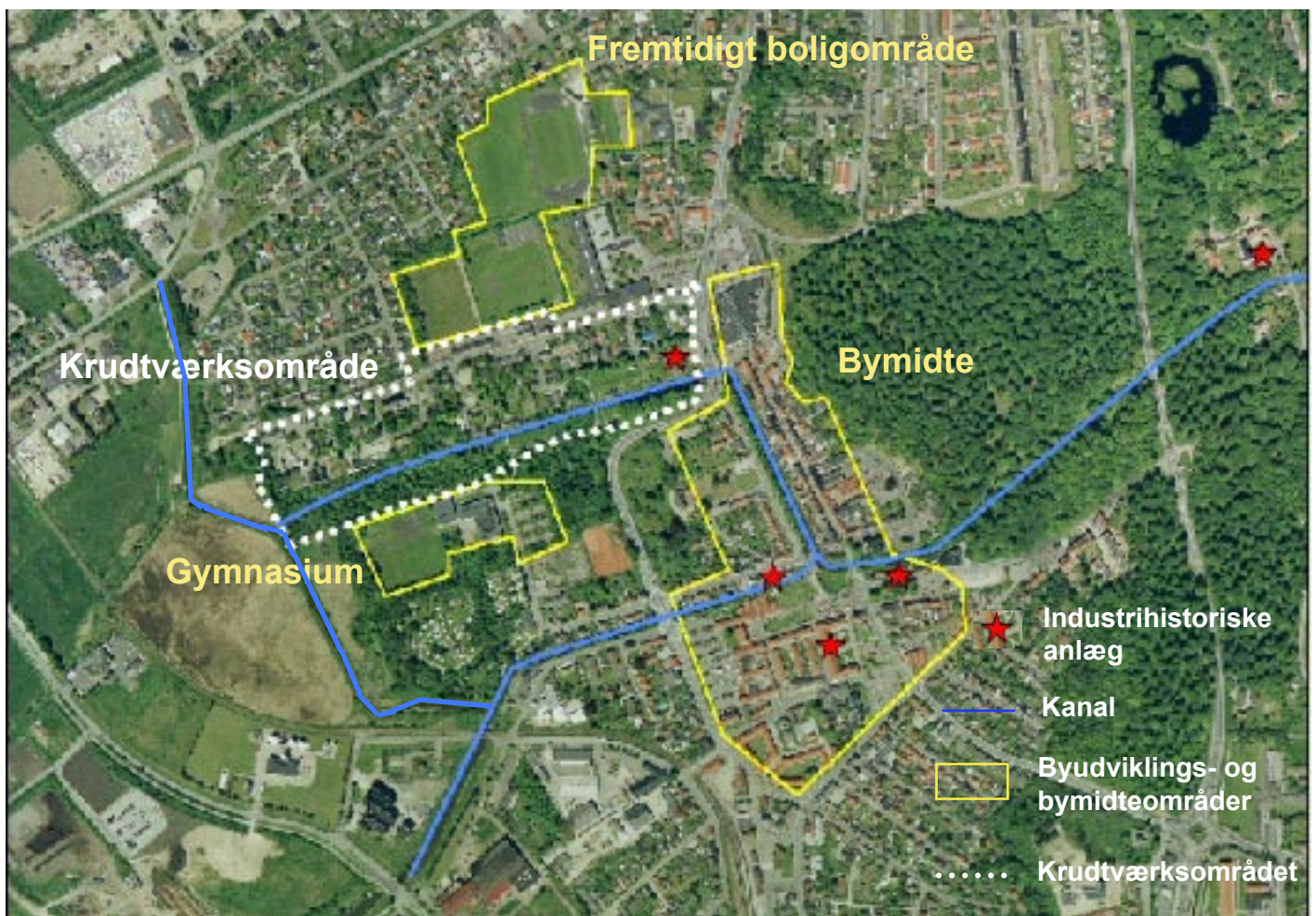

Krudtværksområdet i dag – beskrivelser og analyser

Krudtværksområdet og byrummet

Kanalen mellem Arresø og Roskilde Fjord er Frederiksværks rygrad. Krudtværket er et af de industrikomplekser, der har været afhængig af kanalen, og også gågaden er beliggende langs kanalen. Netop mellem bymidten og Krudtværksområdet er kanalmiljøet blevet gennemskåret af en indre ringvej (Peder Falsters Vej), der virker som en voldsom barriere i området. Ringvejen usynliggør kanalen og bryder dermed en vigtig historisk akse. Afstanden mellem Krudtværksmuseets indgang og gågadeområdet er mindre end 50 meter, men med vejens tilstedeværelse og en for ringe synlighed af museet, føles den visuelt langt større. Barrieren forstærkes af, at der er dårlige krydsningsmuligheder for gående og cyklister.

Forbindelsen mellem gågaden og Krudtværksområdet for fodgængere og cyklister foregår i dag på to måder. Dels i niveau over Peder Falsters Vej, hvor sigtbarheden er dårlig pga. et svingende vejforløb og med hurtigtkørende trafik. Dels via en tunnel, der går under Peder Falsters Vej.

Ser man på Krudtværksområdet i en bymidte-betragtning, så ligger det meget centralt i Frederiksværk. Det rummer store kulturelle faciliteter, der kan understøtte bymidten og så ligger det mellem rådhuset, et nyt boligområde på 180 boliger og gymnasiet, hvilket betyder, at området bruges af rigtig mange mennesker. Området er attraktivt allerede i dag, men den dårlige overgang til byen fra Krudtværksområdet betyder, at mange bløde trafikanter færdes på Syrevej, der ikke byder på samme oplevelse af et rekreativt kulturhistorisk område, som for eksempel Krudtværksalleen gør.

For at styrke områdets funktion og for at få udnyttet de kvaliteter der er i Krudtværksområdet i dag, er det et stærkt ønske fra Industrimuseet Frederiks Værk, Frederiksværk Kommune og brugerne af området, at sammenhængen mellem Krudtværksområdet og bymidten forbedres. Dels for at besøgende kan få en helhedsoplevelse af byen og museet, dels for at Krudtværksområdet i højere grad end i dag kan anvendes som et rekreativt bynært område og en del af området samtidig fungerer som et egentligt videns- og oplevelsesområde. En styrkelse af Krudtværksområdet og en forbedret adgang til bymidten vil øge attraktionsniveauet for besøgende i byen og for de kommende beboere i Rådhusparken.

De grønne områder

I Krudtværksområdet ligger bygningerne spredt i et grønt område. Det grønne islæt forstærkes af kanalens tilstedeværelse og af de to alleer, der markerer området. Hovedparten af svarene fra spørgeskemaundersøgelsen viser, at områdets brugere mener, at beplantningen gør området attraktivt. Ca. halvdelen af de spurgte mener dog, at beplantningen bør beskæres. Det er af væsentlig betydning, at beplantningen understreger stedets historiske funktion som krudtværk.

Det største enkeltstående område er 'Tivoli-pladsen', der ligger som en gammel have til et tidligere herskabshus, der lå hvor Nordcenteret ligger i dag. Området har bibeholdt haveelementer såsom rododendrun. Indtil september 2005 var der også et større nøddehegn i området, der er blevet fjernet på opfordring fra foreningerne og virksomhederne i området. Tivolipladsen bruges når omrejsende tivolier gæster byen, til Krudtværksfestival i september og i begrænset omfang som bypark.

Skov- og Naturstyrelsen ejer kanalen, museumsområdet og de tilstødende fredskovsområder. Kommunen ejer stort set resten af Krudtværksområdets arealer.

I denne helhedsplan vil der blive stillet forslag til plejeniveauet af de grønne områder samt forhold som hegning, parkering mm.

Trafik

De trafikale forhold i området kan opdeles i tre dele. Den eksterne vej, Peder Falsters Vej, de interne veje i området, Syrevej og Krudtværksalleen og områdets stier og broer. Peder Falsters Vej giver en udmærket biladgang til Krudtværksområdet med svingbane fra syd og ligeledes plads nok for bilister fra nord. Udformningen på Peder Falsters Vej gør, at den opfordrer til hurtigere kørsel, end det er lovligt. Derudover virker vejen som en visuel barriere mellem bymidten og Krudtværksområdet. Barrierevirkningen forstærkes af, at der ikke er fodgængeradgang på tværs af vejen. Derimod er der en tunnel, der er opført for at sikre skoleelevernes sikkerhed, dengang der var byskole i rådhuset. Dette virker ikke længere som en tidssvarende løsning og uden en egentlig fodgængervenlig overgang på selve Peder Falsters Vej, vil vejen fortsat virke som en barriere.

Af de interne veje er Syrevej den bredeste, mest trafikerede og en vej, der udover at servicere Krudtværksområdet, også servicerer rådhuset og brandstationen. Der er 40 km i timen som hastighedskrav i hele området, men pga. Syrevejs store bredde og meget lige forløb, er der også her en tendens til, at der bliver kørt for stærkt. Dette forhold er nævnt gentagne gange i spørge-skemaundersøgelsen.

Helhedsplanen stiller forslag om at trafiksanere Syrevej og gøre den mere attraktiv som fordelingsvej til det nye boligområde. Kørebanelens bredde kunne f.eks. reduceres til fordel for bredere fortove og en cykelsti. Syrevej skal dog stadig kunne betjene beredskabet og kommunens materielgård, der ligger på Syrevej.

Der er en del interne stier i området. De mange stikveje fra Syrevej til Krudtværksalleen fungerer som stier, ligesom de i alt 3 broer over kanalen (heraf en inden for Krudtværksmuseet) fungerer som stier til Gymnasiet. Derudover er der en sti langs kanalen på gymnasiesiden og en tunnelundergang, der giver fodgængere adgang til Nordtorvet. Der er i dag ikke nogen sti-adgang langs kanalen på Krudtværksmuseets side og heller ikke nogen forbindelse i bunden af Krudtværksområdet. Enkelte personer har ønsket, at der bliver bedre sammenhængende stier i området.

I helhedsplanen vil der blive stillet forslag til, hvordan områdets trafikstruktur kan ændres.

Belysning

Krudtværksområdet er præget af ældre vejbelysningsarmaturer. Det er armaturer, der typisk anvendes hvor arealer skal belyses med et relativt højt niveau, for eksempel på trafikveje. Det er nedadlysende armaturer, der fordeler lyset på det areal de står ved og som er mindre synlige på afstand.

Syrevej er en trafikvej, der bruges af virksomheder og leverandører, hvorfor belysningen kan siges at være praktisk. Derimod virker belysningen på Krudtværksalleen meget voldsom i forhold til områdets karakter. Flere personer har svaret, at området kan virke utrygt om aftenen og derfor fremsat ønske om en bedre belysning i området. Vejbelysningsamaturer er meget høje, står med stor afstand og giver et gulligt lys, der forvrænger de naturlige farver. Dette kan være med til at begrunde, at over halvdelen af de adspurgte mener, at der er for dårlig belysning i området.

Skilte

Trafikskiltningen i området er stedvist nedslidt, hvilket ses ved skæve og utydelige skilte. Der er en del vejvisningsskilte i området, der følger de statslige skilteledninglinier og dermed er hvide med blå skrift. Disse skilte kan virke dominerende og blandingen med private henvisningsskilte giver stedvist et rodet indtryk. Det er kommunens vejingeniørs mening, at mange vejvisningsskilte kunne fjernes til fordel for en mere diskret og områdetilpasset skiltning.

Der findes i dag et oversigtsskilt i starten af Syrevej. Det viser hvilke foreninger, der er repræsenteret i området. Ifølge spørgeskemaundersøgelsen er der mange, der ønsker dette skilt fornyet.

I helhedsplanen vil der blive arbejdet videre med spørgsmålene, om der skal ske en skiltensanering, og om det er nødvendigt at få udarbejdet en skiltevejledning til området.

Historie

Da general J.F. Classen påbegyndte opbygningen af Frederiksværk i 1756 var en del af betingelsen, at han skulle etablere et krudtværk. Krudtværket blev anlagt ved en forlængelse af kanalen i 1756, med en række vandmøller placeret langs kanalen for at drage nytte af vandkraften. Omkring kanalen voksede over tid det store krudtværksområde med blandede bygninger frem. Krudtfremstillingen fortsatte indtil 1965 og efterlod da et stort område med en enestående blanding af flere generationer af industribygninger, heriblandt de bemærkelsesværdige huse Salpeterladen og Trækulsbrænderiet fra 1760'erne foruden kroen, laboratoriet, vandtårnet, brændeladerne, kontorbygningen med klokkegavl m.fl.

Ingen af områdets bygninger er bygningsfredet. Ejerforholdene, i kombination med områdets vedligeholdelsestilstand, har betydet, at der aldrig er blevet rejst fredningssager for disse huse, som først i nyere tid er blevet erkendt som kulturhistorisk interessante. Det vil være nærliggende i forbindelse med en afdækning af bygningernes historie og restaurering, at få gennemført fredninger af flere bygninger som en anerkendelse af deres nationale historiske betydning og som et led i en højnelse

af områdets status.

Det samlede krudtværksområde repræsenterer i dag, både set i et nationalt og et internationalt perspektiv, et enestående kulturmiljø. Det er også blandt de bedste og mest repræsentative industriminder i Danmark, hvorfor der arbejdes på at gøre det til et fyrtårn for industrisamfundets historie. Målet er at få det på den prestigegivende liste over de mest markante industriminder i Danmark. Krudtværksområdet indgår desuden i planerne for »Kongernes Nordsjælland«, med en korridorforbindelse til nationalparkens centrum omkring Grib skov længere mod øst.

Helhedsplanen giver forslag til, hvordan områdets historie kan tydeliggøres. Derudover stiller helhedsplanen forslag om at undersøge husenes eventuelle fredningspotentiale.

Ejer- og lejeforhold

Frederiksværk Kommune ejer alle arealer nord for kanalen, undtaget dog museumsområdet. Derudover ejer kommunen ca. halvdelen af bygningerne, der i dag anvendes af foreninger og institutioner. De erhvervsdrivende ejer selv deres bygninger, mens de lejer jorden af Frederiksværk Kommune. Lejekontrakterne kan tidligst opsiges af ejer pr. 1. oktober 2026. Hvis lejemålet misligholdes, kan det naturligvis opsiges tidligere. Lejere kan opsiges lejemålet med 12 måneders skriftlig varsel.

Bygningernes vedligeholdelsesstand

Teknisk Forvaltning har gennemgået alle kommunalt ejede bygninger for deres vedligeholdelsesstand. Frederiksværk Kommune har vedligeholdelsespligt på såvel bygningerne på museets område som på de øvrige kommunalt ejede bygninger i området, dog er vedligeholdelsespligten for de kommunalt ejede bygninger, der er udlejet, overført til lejer. Teknisk Forvaltning tilser jævnligt de øvrige kommunalt ejede bygninger, der ikke er udlejet. Frederiksværk Kommune har afsat et mindre beløb til at sikre, at bygningerne ikke forfalder.

Bygningernes vedligeholdelsesstand er generelt dårlig. Husene trænger derfor til en grundig opretning. Hvis de skal bevare deres historiske værdi, vil det kræve en særlig historisk gennemgang af husene, for at de efterfølgende kan restaureres med respekt for kulturhistorien.

En sådan gennemgang vil være omfattende. Derfor har kommunen vurderet, at det på nuværende tidspunkt primært er vigtigt at sikre, at husene ikke forfalder yderligere, således at muligheden for en historisk tilbageførsel ikke forringes.

I vedligeholdelsesgennemgangen er der derfor foretaget en overordnet vurdering af, hvad der på kort sigt skal gøres, for at husene ikke forfalder.

23 bygninger er gennemgået, og anbefalingen er primært at sikre klimaskærm og stoppe nedbrydning af bygningsdele af skønnen historisk værdi. De bygninger, der har alvorlige mangler, er i gang med at blive repareret eller vil blive det snarest.

De mange bygninger, der ikke er ejet af kommunen skal vedligeholdes af de enkelte ejere. I de lejekontrakter, der gælder for grundene i området, forpligtes ejerne samtidig til at holde bygningerne ved lige. Flere privatejede bygninger i området er misligholdt.

Krudtværksmuseets bygninger gennemgås årligt af den kongelige bygningsinspektør.

Helhedsplanen stiller derfor forslag om at gennemføre en vedligeholdelseskampagne, hvor bygningsejerne pålægges at vedligeholde deres bygninger. Dette kan f.eks. være som en opfølgning på udpegningen af de bevaringsværdige bygninger og den bevarende lokalplan, hvor der samtidig kan være anbefalinger til de private ejere om, hvad der bør udbedres.

Bevaringsværdige bygninger

Inden der kan udarbejdes en bevarende lokalplan for Krudtværksområdet skal samtlige huse vurderes for deres bevaringsværdi.

Teknisk Forvaltning og Industrimuseet Frederiks Værk har vurderet, at udpegningen af de bevaringsværdige huse skal ske i forbindelse med en mere dybdegående kultur- og arkitekturhistorisk gennemgang. Denne gennemgang forventes igangsat tidligst i 2007.

Gennemgangen er derfor ikke indeholdt i helhedsplanen, men en handling, der bliver igangsat på baggrund af helhedsplanen.

SWOT-analyse af området

Krudtværksområdets styrker, svagheder, muligheder og trusler er vurderet på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen. SWOT-analysen er præsenteret på idé-værkstedet og brugt som udgangspunkt for de temagrupper, der er nedsat.

Styrker • Centralt i forhold til midtbyen • Unikt område pga. historie • Unik funktion med blanding af foreninger og erhverv • Mange ressourcepersoner • Stort udbud af kulturelle formål • Naturskønt • God atmosfære	Svagheder • Mørkt og lettere utrygt om aftenen • Utilstrækkelig skiltning • Høj fart på Syrevej • Utilstrækkelig belysning • Områdets historie er ikke tilstrækkeligt synlig • Peder Falsters Vej som barriere for gående • Manglende sammenhæng til bymidten • Området stedvis misligholdt og rodet • Området har stedvist ændret karakter pga. hegning, nye bygninger mv.
Muligheder • Bynært rekreativt område • Industrimuseet Frederiks Værk – levende museum • Del af byens grønne struktur • Boligområde med små kanaler	Trusler • Historiske bygninger forfalder • Området ændre karakter til større industri • Foreninger lukker sig til • Grønne områder gror til

Jordforurening på Krudtværksområdet

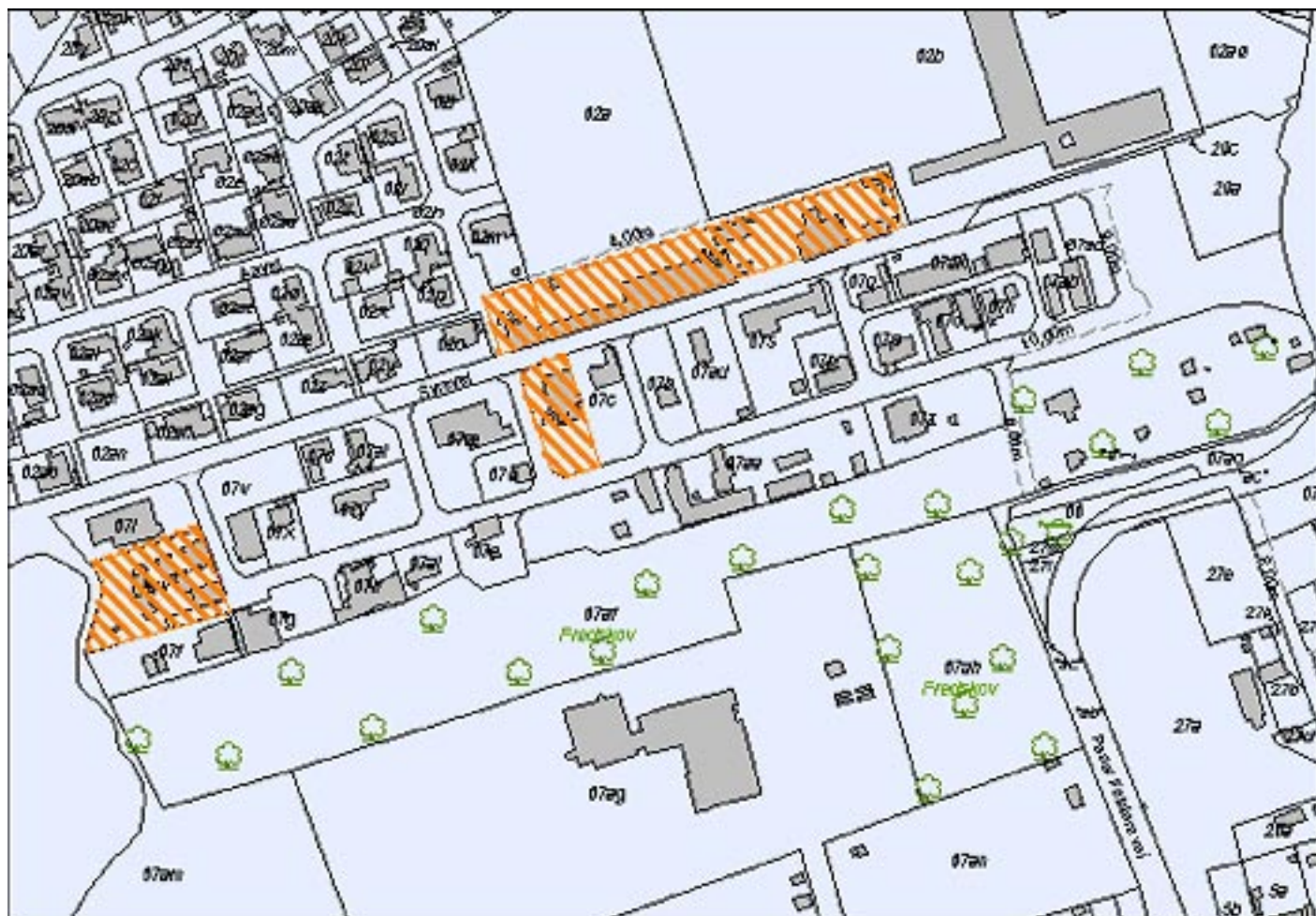
På området hvor Hærens Krudtværk tidligere har været placeret, har Frederiksborg Amt i 1994 foretaget en registrering af forurenede grunde. Registreringen er foretaget på baggrund af en historisk undersøgelse, der har identificeret risikobetonede aktiviteter.

Risikoaktiviteten i forbindelse med fremstilling af sortkul knytter sig til fremstilling af trækul, der som biprodukt har givet trætjære, med et indhold af phenoler. Udover disse forurenende stoffet påpeger den historiske undersøgelse at der har været oplag af fyringsolie og ethanol samt deponering af produktionsaffald - særligt i områdets vestlige del.

Efter krudtværkets ophør har området efterfølgende bl.a. huset maskinværksteder, autoværksteder og autoophugning.

Registreringen viser, at der er fundet forurening på i alt 4 matrikler (62g, 62n, 67k og 67d Frederiksværk Markjorde). Grundene er forurenede med aromatiske forbindelser og tungmetaller.

Kortet herunder angiver de forurenede grunde.

Visioner for Krudtværksområdet

På baggrund af input fra arbejdsgrupper, resultater af borgermøder, registreringer og analyser er der defineret følgende vision for området.

Et rekreativt historisk område, der er foreningernes og håndværkets oase & som rummer et aktivt museum af internationalt format.

Krudtværksområdet som midtpunkt

Frederiksværk Kommune planlægger at udnytte boldbanerne bag rådhuset til bolig- og institutionsformål. Det vil betyde, at den funktionelle by udvides og at Krudtværksområdet fremover i endnu højere grad vil være med til at kæde nye boligkvarterer sammen med midtbyen. Derfor er vej- og stiforbindelser og belysning vigtige elementer i området.

Krudtværksområdet som kulturområde - foreningers og virksomheders oase

Krudtværksområdet er i dag særligt kendetegnet ved de mange foreninger og mindre håndværksvirksomheder, der har hjemme i området. Brugere er meget tilfredse med at være i området og med det sammenhold der er i området. Kulturelt Samråd har en vigtig rolle i området som formidler mellem kommunen og foreningerne og som fordeler af lokaler til de enkelte foreninger. Området skal også i fremtiden huse byens foreninger og mindre håndværksvirksomheder. Både foreningerne og virksomhederne har været aktive i processen. De mange ideer, der er kommet ind, er indarbejdet i helhedsplanen.

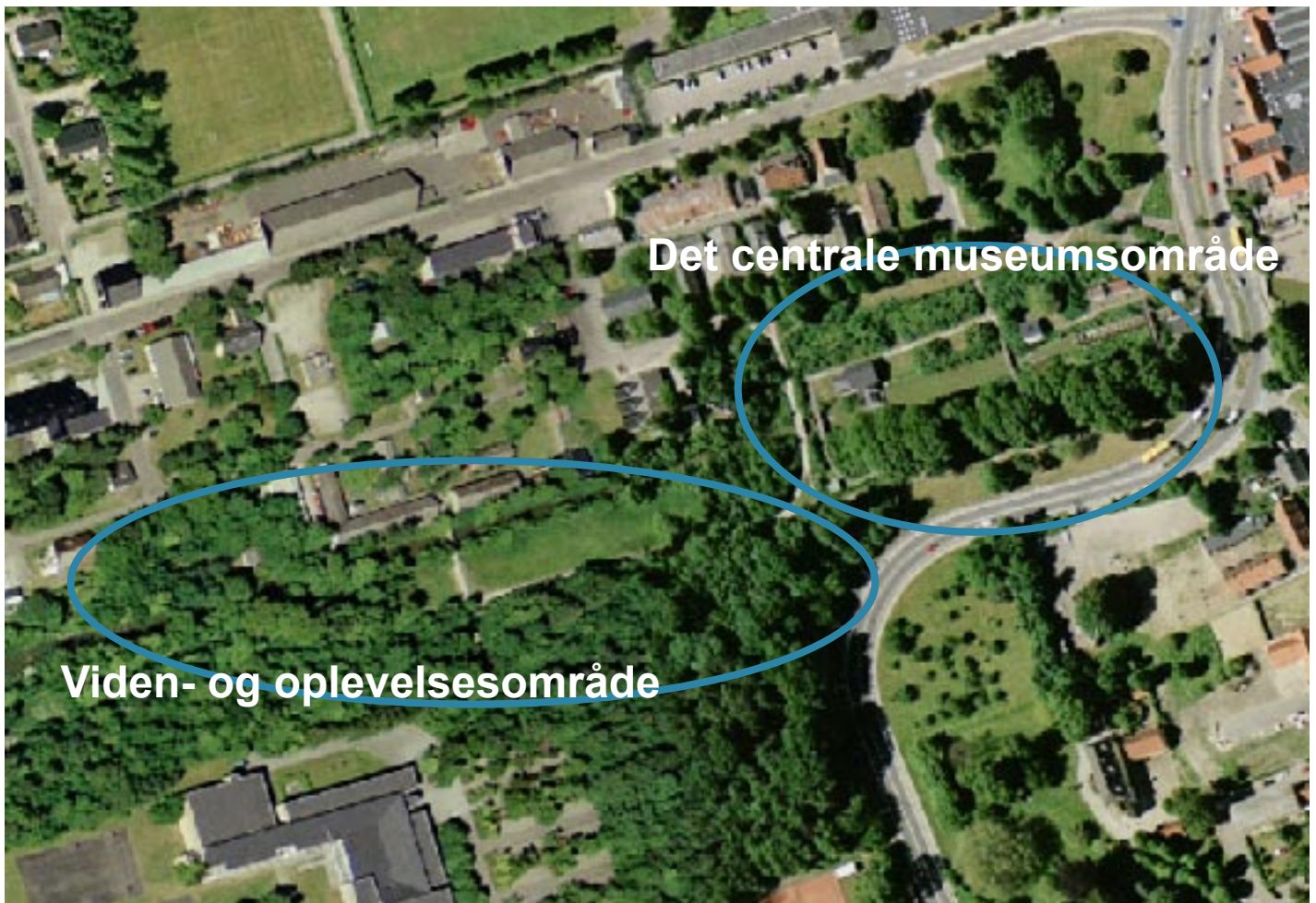
Krudtværksområdet som internationalt museum

Industrimuseet Frederiks Værk har intentioner om at sætte Krudtværksmuseet på verdenskortet. Krudtværksmuseet er et enestående industrihistorisk anlæg, der har potentiale til at kunne tiltrække gæster fra ind- og udland i langt højere grad end det sker i dag. Udover at være en industrihistorisk forskningsinstitution er det museets ønske, at det i fremtiden også kommer til at rumme en moderne formidlingsenhed med fokus på familier og skoleklasser. Derfor vil nogle af museets planer også indgå i helhedsplanen.

Industrimuseet Frederiks Værk har som et af sine mål, at det skal indgå i et frugtbart samspil med sine omgivelser. Museet vil med sin brede vifte af aktiviteter engagere borgerne, levendegøre deres historie og være med til at værne om det spændende historiske miljø. Derfor vil en placering af museets hovedaktiviteter på Krudtværksområdet være oplagt.

Industri-museets funktioner og udvidelsesetaper kan rummes indenfor 2 cirkler:

Del 1. Museumsområdet bestående af det nuværende Krudtværksmuseum samt området ud mod Syrevej.

Museet disponerer allerede over Trækulsbrænderiet, der åbnes for gæster i 2006. Men også andre bygninger er interessante i en formidlingsmæssig sammenhæng. Salpeterladen kunne rumme en udstilling om krudtværket, gerne med stærke effekter og brug af virtuelle hjælpemidler.

Vejvæsenets bygninger kunne anvendes til åbne magasiner og arbejdende værksteder. I de rå bygninger kan en række museums-laug levendegøre Frederiksværks historie. Modellaugget skal arbejde på en stor model af Frederiksværk, smedelaugget skal rekonstruere Danmarks første dampmaskine, tømmerlaugget skal genopbygge det store vandhjul, støberilaugget skal lave kvalitetssouvenirs osv. Mulighederne er utallige, levendegørelse og folkeligt engagement er de centrale omdrejningspunkter.

Del 2. Videns- og oplevelsesområdet består af området syd for kanalen. Det har med sin fredsskovskarakter store rekreative kvaliteter. Her vil Industri-museet Frederiks Værk skabe en verden af oplevelser for familier med børn samt

HELHEDSPLAN FOR KRUDTVÆRKSOMRÅDET

---

uddannelsessøgende. Denne oplevelsesverden relaterer sig til byens historie, men med hovedvægten lagt på læring og viden om mekaniske processer, damp og maskiner, vandkraft og energi, kemi og krudt, kraft og kalorier osv.

Inden for disse rammer opbygges museets skoletjeneste med tilbud til skolernes undervisning i natur og teknik samt fysik, kemi og matematik på gymnasieniveau og en række tekniske fag indenfor HTX-området og de tekniske skoler. Her bliver der også mulighed for i et samarbejde med skovdistriktet at skabe rammerne for en formidling af naturen og menneskets forsøg på

at aftvinge dens hemmeligheder - trækul, svovl, salpeter, tjære, myremalm osv.

Helhedsplanen kan sikre, at Industrimuseet ikke på forhånd låses fast, men at museet derimod kan udvikles etapevis over en årrække side om side med andre aktiviteter på krudtværksområdet.

Udfordringer

Den største udfordring for området er at bevare miljøet, samtidig med at området bliver mere attraktivt som rekreativt område for byens borgere og besøgende og at give plads til Industrimuseet.

Krudtværksområdet skal forskønnes og der skal udarbejdes en bevarende lokalplan for området, der fastlægger fremtidige retningslinier for bebyggelse, herunder om- og tilbygninger af bebyggelse. Vejforløb og stier renoveres med nyt inventar

som lamper, bænke og affaldsstativer – under hensynstagen til områdets kulturmiljø.

Områdets sammenhæng med midtbyen skal forbedres. Der skal skabes en bedre visuel sammenhæng mellem Nordtorvet og Krudtværksområdet, ligesom adgangen mellem de to områder skal forbedres. Der skal laves en sti langs kanalen, så man bliver opmærksom på kanalens rygrad gennem byen.

Samtidig skal det undersøges, hvordan Industrimuseet Frederiks Værks planer om et videns- og oplevelsesområde kan forenes med ønsket om at området skal være åbent og kunne forbinde nye boligområder med midtbyen.

Mulige indsatsområder

De grønne områder

- Det grønne skal i hovedtræk bibeholdes, men plejes så området ikke gror til i krat.
- Allé-træerne skal løbende genplantes, topskæres eller stynes, så der skabes luft i området.
- Beplantning på museumsvolde, skal holdes nede.
- Beplantningen langs kanalen skal beskæres, for at gøre plads til sti og for at synliggøre kanalforløbet.
- Der er et ønske om at friholde grønne arealer for parkering, evt. med demonterbare fodhegn.
- Beplantningen i kanalen bør beskæres, så kanalen fremstår som kanal og ikke som en å.

Trafik

- Der skal skabes et sammenhængende stiforløb i området.
- Der skal arbejdes for at få en sti på nordsiden af kanalen.
- Forbindelsen til bymidten (overgang ved Peder Falsters Vej) skal forbedres (foreningen for Bygnings- og landskabskultur har udarbejdet et forslag i skitseform. Se bilag).
- Tung trafik skal væk fra Krudtværksalleen.
- Farten skal søges nedsat på Syrevej evt. med et forskønnende vejprojekt.
- Grusbelægning på parkeringsarealer bør retableres.
- P-henvisning og analyse af parkeringsbehov og muligheder.

Forskønnelse

- Vejbelysning skal skiftes ud med parkbelysning.
- Der skal laves et nyt oversigtskort over foreninger og virksomheders beliggenhed.
- Der skal udarbejdes en skiltemanual, der kan anvendes ved udskiftning af skilte.
- Det åbne udtryk mellem husene skal forstærkes – ingen

biler på græsplæner foran husene.

- Bænke, borde og pæne affaldsstativer.
- Området har brug for et vartegn, eks. en flagstang med sokkel, som der tidligere stod foran området.
- Forslag om vandskulptur på Nordtorvet er taget med i helhedsplanen. Vandskulpturen vurderes at få en negativ betydning for den visuelle sammenhæng i området.

Historie

- Museet skal være mere aktivt samt gøres mere synligt og tilgængeligt.
- Museet skal bidrage til at gøre området mere attraktivt.
- Museet skal formidle området og fortælle husenes historie.
- Museet skal ved hjælp af museumslaug levendegøre stedets spændende historie.
- Museet skal etablere et videns- og oplevelsescenter for børn og unge.
- Museumslaugene skal medvirke til at forskønne området

Input fra foreninger, virksomheder og borgere

Spørgeskemaer

Spørgeskemaundersøgelsen er gennemført i perioden 11. september til 8. oktober 2004. Spørgeskemaet er uddelt til brugerne af området, dvs. foreninger, virksomheder og institutioner. Derudover har enkelte andre interessenter fået tildelt spørgeskemaet for eksempel Skov- og Naturstyrelsen, turistforeningen med flere. Der er uddelt spørgeskemaer til i alt ca. 60 parter.

I alt valgte 32 at besvare spørgeskemaet.

Idé-værksteder

Der blev afholdt et idé-værksted om Krudtværksområdet i november 2004. På mødet blev der nedsat fire Temagrupper, der diskuterede:

- stier, veje og parkering
- forskønnelse af området
- historie
- alle emner på tværs

Gruppernes ideer og tanker blev fremlagt for de øvrige deltagere. To grupper afleverede umiddelbart efter mødet deres ideer og anbefalinger, mens gruppen på tværs af emner og historiegruppen ønsker at arbejde videre med deres ideer. Grupperne fik 2 måneder til at færdiggøre deres forslag. På et borgermøde den 12. maj 2005 blev samtlige ideer præsenteret.

Gruppernes ideer ligger som bilag.

Projekter

På baggrund af indsatsområderne er der formuleret en række projekter, der kan udspringe af helhedsplanen. Disse projekter er beskrevet herunder som projekter på kort, mellemlang og lang sigt. Først skal dog nævnes to typer af projekter, der ikke indgår i tidsinddelingen.

Startprojekter

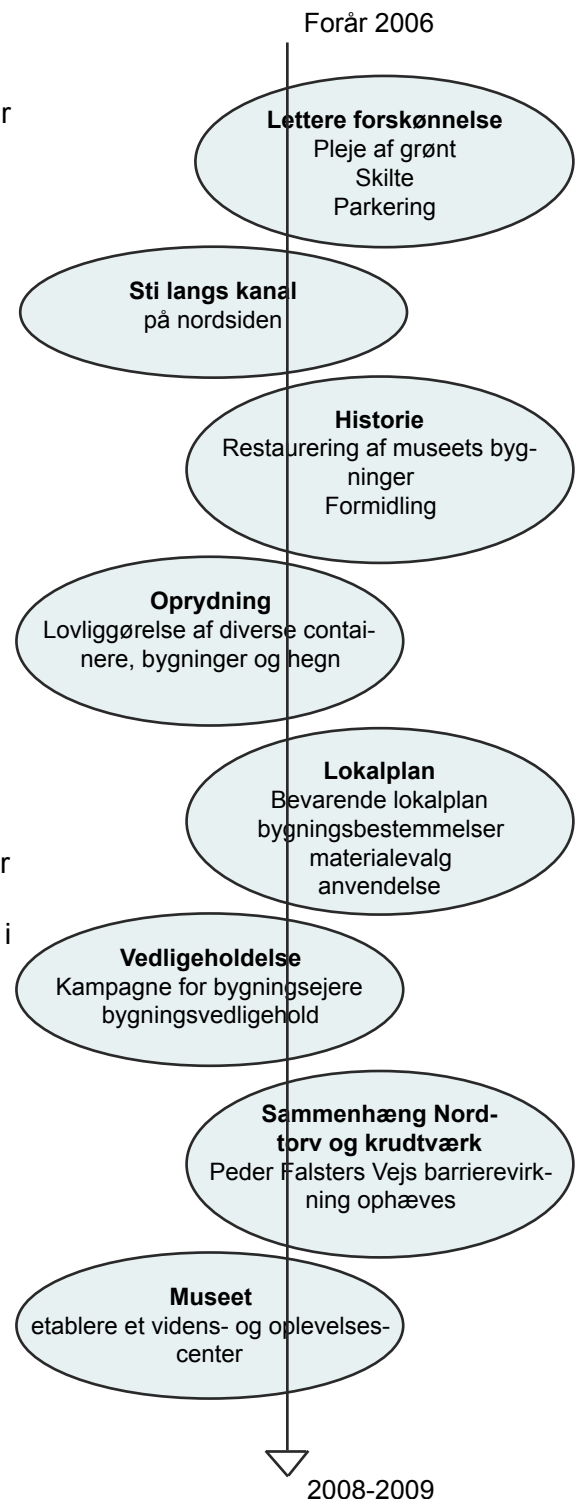
I forbindelse med opstart af helhedsplanen har byrådet bevilget 100.000 kr. til analyser. Disse penge er delvist brugt til egentlige anlæggelser i området. De temagrupper, der har bidraget til helhedsplanen, har stillet forslag til 'hvilken lille forandring, der vil kunne gøre en forskel i området'. Byrådet har den 16. august 2005 besluttet, at eventuelle projekter skal prioriteres i følgende rækkefølge, så langt som midlerne rækker:

- Fjernelse af nøddehegn (er fjernet i september 2005).
- Sti langs nordsiden af kanalen.
- Flagholdere langs Krudtværksalleen.
- Naturbænke med grillplads ved kanal bag Støbeskeen.
- Affaldsstativer med afskærmninger, der passer til området.
- Fastgjorte bænke og borde.
- Grillplads.

Bevarende lokalplan

Et af formålene med helhedsplanen er at få afklaret de ønsker og afvejninger, der skal gøres i forbindelse med en bevarende

Mulige projekter

lokalplan.

Den bevarende lokalplan vil naturligvis tage udgangspunkt i helhedsplanens vision og skabe mulighed for mange af de projekter, der foreslås gennemført i helhedsplanen. Formålet med den bevarende lokalplan vil dels være at fastlægge områdets fremtidige anvendelse og dels at fastsætte bestemmelser for områdets udseende. Derudover vil der blive udpeget og optaget bestemmelser om en række bevaringsværdige huse, ligesom der vil blive peget på bygninger, der ikke understreger områdets historie og derfor kan fjernes til fordel for bedre indpassede bygninger.

Tidsinddelte projekter

Herunder er fremtidige projekter delt op i 3 kategorier: Projekter på **kort**, **mellemlangt** og **langt** sigt. Inddelingen er sket på baggrund af vurderinger fra de fagansvarlige i kommunen og Industrimuseet Frederiks Værk. Der er således ikke tale om en politisk prioritering og hvilken rækkefølge initiativerne vil blive gennemført vil ikke kunne bindes op på nedenstående prioritering.

Projekter på kort sigt

1. Grønne områder

- a. Beskæring af beplantning
- b. Opstilling af nye affaldsstativer, der afstemmes til området
- c. Opstilling af bænke og borde, så der bliver mere liv i området
- d. Etablering af bålpladser
- e. Gøre 'Cirkus-pladsen' egnet til aktiviteter som amfiteater, skøjtebane o. lign.

2. Trafik

- a. Gennemgang af skilte – evt. udskiftning
- b. Forbedret skiltning af parkering for at få den diffuse parkering minimeret.

3. Forskønnelse

- a. Forbedret skiltning til museet fra Nordtorvet

4. Historie

- a. Restaurering af museets bygninger
- b. Gennemgang af samtlige bygninger i området for deres bevaringsværdi

Projekter på mellemlangt sigt

1. Grønne områder

- a. Udarbejdelse af en plejeplan for de grønne områder i samarbejde mellem Frederiksværk Kommune, Industrimuseet Frederiks Værk og Skov- og Naturstyrelsen
- b. Genplantning og/eller topskæring af allé-træer

2. Trafik

- a. Undersøge behov og muligheden for at få tung trafik væk fra Krudtværksalleen.
- b. Undersøge muligheden for fartdæmpende foranstaltninger på Syrevej.
- c. Forbedret og mere synlig indretning af parkeringspladser.
- d. Anlægge stier på begge sider af kanalen og ud af området, så områdets rekreative brug forbedres.

3. Forskønnelse

- a. Udskiftning af lysarmaturer fra vejbelysning til parkbelysning.
- b. Vedligeholdelse af bygninger – tilbageførelse til oprindeligt udtryk.
- c. Udarbejdelse af en designmanual, der fastlægger udseende på byinventar (skilte, lamper, bænke, affaldsbeholdere, cykelstativer, hegn mm.)
- d. Udskiftning eller fjernelse af hegn omkring Krudtværksmuseet.
- e. Vandskulptur på Nordtorvet.

4. Historie

- a. Forbedring af adgang til museet.
- b. Katalog, der fortæller husenes historie.
- c. Nytænkning af hegn omkring museet.
- d. Skiltning af historiske huse.
- e. Restaurering af vandkasse samt rekonstruktion af vandhjul.

Projekter på langt sigt

1. Grønne områder

- a. Etablering af legeplads, der godkendes til brug af dagplejere

2. Trafik

- a. Omlægning af Peder Falsters Vej mellem krudtværksmuseet/have og Nordtorvet
- b. Alternativ belægning på Krudtværksalleen, der understreger områdets historie.

3. Forskønnelse

- a. Fjernelse af udvalgte bygninger, der ikke understøtter områdets historie
- b. Tilbageførsel af bygninger til oprindelig stand og stil

4. Historie

- a. Indretning af moderne formidlingscenter til museet
- b. Opstilling af en model af Krudtværksområdet
- c. Indretning af et videns- og oplevelsescenter
- d. Erhvervelse af historiske bygninger uden for det eksisterende museumsområde.
- e. Udnytte eksisterende bygninger til museumsbrug.
- f. Udvidelse af museet med en videns- og oplevelsescenter, der har et bredere natur- og industrihistorisk sigte.

Idéskitse for omlægning af Peder Falsters Vej ved Nordtorvet

Idéskitsen viser hvordan Peter Falsters Vej kan omlægges. I dag virker vejen som en barriere, der deler bydelen i to. Med den viste indsnævring og neddæmpning af hastigheden, kan der skabes en bedre forbindelse på tværs af vejen mellem området omkring gågade og Krudtværksområdet. På stykket ud for Nordtorvet foreslås et stykke af vejen omlagt til et brolagt vejstykke, der fører over kanalen med en træbro.

Brolægningen og træbroen vil få vejen til at underordne sig byens historiske mønster og samtidigt opfordre til langsom kørsel.

Alléerne er idag bydelens vigtigste rumdannende elementer. Med indsnævring af Peder Falsters Vej opstår der mulighed for at Alléen langs kanalen og Allégade kan forlænges langs det omlagte vejstykke helt frem til Krudtværksalléen. Den forlængede allé vil danne en let opfattet sammenhæng med alléerne i Krudtværksområdet og på denne måde medvirke til at samle bydelen igen.

Selve Nordtorvet bør fremtræde med en enkel bymæssig karakter, der indbyder til ophold og udenørs servering. De opstammede træer i den forlængede allé vil udgøre en særlig opholdszone, der er bindeled mellem torvet og Krudtværksområdet.

For at understrege samspillet mellem den historiske byplan og den nuværende funktion som trafikvej foreslås det omlagte stykke af Peder Falsters Vej befæstet med brosten i en mørk granit-type. Der kan evt. anvendes savede og behuggede brosten som har en mere jævn overflade end traditionelle brosten. Broen udføres i træ med lette rækværker, der gør det muligt at se kanalen når man krydser den. Det nuværende hegn langs Krudtværksområdet fjernes og erstattes med en række pullerter, der leder trafikken.

For at neddæmpe trafikhastigheden mest muligt foreslås de nuværende buslommer nedlagt og busstop etableret i begge sider af det brolagte vejstykke. Desuden foreslås det nuværende sving syd for broen omlagt til et t-kryds.

Som inspiration til projektet kan nævnes Frederiksdal ved Mølleåen, hvor en del gennemkørende trafik ledes over et historisk sluseanlæg på en træbro. Et andet eksempel er slotgaden ved herregården Vallø, hvor trafikken på et kort stykke føres ad et brolagt vejstykke. Som eksempel på mere nutidige materialer kan nævnes Nordre Frihavsgade i København. I sidstnævnte er anvendt forarbejdede brosten og der er etableret busstop uden buslommer.

Temagruppe for Veje, Stier og Parkering

Ideer og anbefalinger

Veje

Trafikken på Syrevej skal begrænses mest muligt og fartreguleres, da der køres for hurtigt. Ikke med bump, men meget gerne med chikaner som dem, der for nylig er anlagt i Strandgade. Kummer med træer plantet i midten? Generel hastighedsbegrænsning i hele området til 40 km/t?

Krudtværksalleens østende - enten fra glarmester Møllers værksted eller hellere fra Krudtmøllekroen og hen til Krudtværksmuseet lukkes for trafik af biler over 3500 kg.

Udkørsel fra det nye boligområde (fodboldbyen) skal så vidt muligt ikke ske fra Syrevej.

Stier

Vi ønsker en sti på nordsiden af kanalen fra broen ved Aagalleriet og helt ned til, hvor Krudtværkskanalen drejer mod syd. Her ønskes en lille fodgængerbro, hvor to barnevogne kan passere hinanden over til forbindelsen med den sti, der fører forbi gymnasiet.

Der må også gerne anlægges en sti på kanalens sydbred, altså overfor den førstnævnte.

Plænen, nord for indgangen til Krudtværksmuseet forsynes med borde/bænke. Her slår mange mennesker sig ned om sommeren, evt. også en bålplads (grill?).

Parkering

Der bør tænkes på, hvor der samler sig mange biler, især om aftenen. Når der for eksempel er forestilling i Støbeskeen, samtidig med et større møde i Krudthuset, er der for få pladser.

Pladsen mellem den eksisterende P-plads og glarmesterens område kan muligvis bruges. Ud- og indkørsel fra denne plads bør forbedres.

De mest benyttede parkeringspladser bør forsynes med belysning. Evt. med føler, så der kun er lys ved behov.

Vest for Krudtmøllekroen er der muligvis plads til P-plads?

Der var før et fodhegn om plænen foran Aagalleriet, men nu benyttes den til parkering, det ødelægger græsset. Nyt hegn!

Temagruppe for Forskønelser, Beplantning og Belysning

Ideer og anbefalinger

Et katalog over diverse brugere af de enkelte huse.

Henstilling til disse brugere om at finde sammen om vedligeholdelse både, udvendigt og indvendigt af disse huse i samarbejde med Teknisk Forvaltning.

Bunkers bør bringes i en sådan stand, at de kan anvendes af bl.a. ungdommen til larmende fester, men i det hele taget skal de kunne anvendes på tværs af aldersskel.

Nybyggeri skal i valg af materialer og højde tilpasses områdets øvrige bygninger.

Græsarealet mellem museet og rådhuset skal ryddes for hasselbuske, så området bliver mere åbent og man får et indblik til området bagved. Eventuelt etablering af en skøjtebane på området.

Stisystemerne over kanalen skal spærres for bilkørsel. Stierne skal renoveres og diskret lav belysning etableres.

Vandresti langs kanalen ønskes, også med diskret stibelysning.

Beplantningen skal være gamle sorter. Blomsterkummer og vejchikaner skal være af passende materiale til området, gerne i form af halve kanonkugler.

Der mangler generelt bænke og opholdspladser, hvor folk kan nyde deres medbragte mad, gerne med en sikret bålplads (pejse eller stenovne).

Masser af faste affaldsstativer opsat i forbindelse med bænkene.

Etablering af handicapvenlige toilethuse med tydelig skiltning, evt. modernisering af det eksisterende.

Skiltning ved parkeringspladser med henvisning til de enkelte faciliteter.

Opsætning af høm-høm poser med tilhørende affaldsstativ.

Belysningen skal være af blødere karakter men stadig godt oplysende.

Mulighed for offentlige koncerter i sommerperioden.

Temagruppe for Historie

Ideer og anbefalinger

Vi synes, at det er en god ide at få udarbejdet en helhedsplan for det gamle krudtværksområde. Området er jo en væsentlig del af Frederiksværks industrihistorie gennem mere end 200 år og er samtidig den mest uberørte del.

Krudtværksmuseet ligger der i forvejen og burde måske optimeres, så hvorfor ikke lægge væsentlige dele af det nye industrimuseum der?

Måske kunne enkelte af bygningerne f.eks. Salpeterladen indgå i museet?

Desværre har kommunen jo ikke bevaret nogen gamle industribygninger, som kunne bruges til formålet.

Minimodel over det historiske område

En model af området med bygninger m.m. fra dettes historiske højdepunkt foreslås fremstillet i f.eks. 2x4 m. Modellen kan så udstilles tæt på indgangen til området eller museerne. Dette vil sikkert koste en del penge, men ved at inddrage nogle af byens borgere og især foreninger, kan det vel lade sig gøre. Der er mange dygtige pensionerede håndværkere og andre fingernemme mennesker i kommunen. Det er et spørgsmål om, hvordan man griber det an.

Man skal arbejde noget mere dygtigt og smidigt end i museumssagen.

Plankort

Der burde også laves et plankort over området, som både skal fortælle om dets historie, men også vise både bygningernes nuværende brug og deres tilhørsforhold til krudtværkets historie.

Det skal selvfølgelig udføres i holdbare materiel, samt opsættes meget synligt.

Skiltning

Skiltningen er i dag ikke god. Nye skilte skal selvfølgelig vejlede til bygningernes nuværende brug, men også gøre opmærksom på historien. Dette kan gøres ved at anvende skilte i to farver eller måske forskellige udformninger. Der er mange muligheder.

Dette gælder ikke kun vejskilte. Der bør også være lignende skilte ved de enkelte bygninger.

Områdets anvendelse skal lokalplanlægges

Området skal ikke være et stort museum, men en fornuftig deling mellem foreninger, erhvervsliv især håndværk og museum, er ønskelig.

En overordnet byplan bør selvfølgelig udarbejdes og vedtages for området.

Denne bør forinden lægges ud til borgere og relevante foreninger, så de kan komme med deres udtalelser og evt. ændringsforslag.

Væsentlige ældre bygninger bør kræves vedligeholdt og tilbageført til oprindelige facader og tage.

Dette kan kun gøres, hvis der er billeder eller optegnelser om disse.

Det vil naturligvis kræve en rimelig lang årrække til at gennemføre dette.

Området skal gøres brugervenligt

Det kan klart gøres mere indbydende at færdes i området, hvis belysningen gøres væsentlig bedre. Ovenomtalte skilte vil også medvirke hertil. Der er megen mørketid i dette land.

Stisystemet kan vel også gøres bedre især på tværs, måske i form af slyngninger?

Beplantningen er jo væsentlig, men den må ikke skjule lys og bygninger.

Krudtværksmuseet og det kommende industrimuseum bør naturligvis være levende og engagerende, som de bedste museer i dag.

Der bør være legeaktiviteter ved museerne eller i nærområderne af hensyn til børnefamilierne.

Det bør nok overvejes at give plads for andre aktiviteter, som kan få borgere til at komme til området.

Temagrupper for alle emner på tværs

Ideer og anbefalinger

Oversigtsplan ajourføres og tydeliggøres

Skiltning bør tilpasses det historiske miljø

Skiltning af de historiske bygninger/steder

Oprydning i området

Området bør holdes ryddeligt. I dag er der mange steder skæmmende rod.

Endvidere kunne en moderat rydning af småkrat give bedre mulighed for at se ind i området og dets smukke huse.

Kommunale bygninger bør vedligeholdes bedre, både af hensyn til indtrykket af området og for at sikre, at de ikke går til.

Ikke kommunale bygninger

Historisk interessante bygninger i privat eje skal ligeledes sikres. Mulighed for fondsstøtte til dette arbejde bør undersøges. En lokalplan for området bør indeholde bestemmelser om f.eks. farver på bygninger.

Gruppen mener ikke, at der er plads til nyt byggeri i området.

Sti og vejforhold

Tunnellen under Peder Falsters Vej er sikker men uskøn.

Det er en god ide med sti på begge sider af kanalen. Generelt er der ønske om flere stier.

Der skal ikke inddrages mere plads til parkering til spidsbelastning. Det vil blive for pladskrævende og dominerende i området. P-pladserne ved rådhuset må kunne dække behovet.

God ide med demonterbare fodhegn omkring arealer hvor parkering ikke ønskes.

Tung trafik

Der skal være begrænsninger på hvilke veje tung trafik må benytte.

Fundraising

Arbejdsgruppen deltager gerne i et samarbejde om dette.

Beplantning og belysning

Mere lys i form af lave passende lamper og tilsvarende lamper på bygninger. Efterplantning, specielt i alleen bør ske løbende. Der bør værnes om de gamle træer og en evt. gammel beplantningsplan bør bruges ved fremtidig vedligeholdelse.

Aktiviteter

Flere fælles aktiviteter og aktiviteter på tværs søges udbygget.

Skøjtebane og naturlegeplads kan etableres ved Peder Falsters Vej.

Toiletterne bør aflåses om natten og skal rengøres dagligt.

Historiegruppe

Områdets historie skal tydeliggøres, det kan bl.a. ske med instruktiv skiltning på historiske bygninger. Området kan indgå i byvandring.

De gamle bunker bør bevares og evt. restaureres, så de kan forevises som de historiske minder de er. Det nye industrimuseum kunne ligge godt i vejvæsnets bygninger, det vil understrege områdets historie.

Ingen af de bygninger der i øjeblikket er til rådighed for foreningerne bør afgives til museet.

Stor model af det oprindelige krudtværk. Evt. lavet af frivillige. Kan evt. stå i en tilbygning til toiletbygningen.

Udnyttelse af bevillingen - beløbet foreslås anvendt til

Affaldsstativer med afskærmning der passer i området.

Fastgjorte borde og bænke.

Grillpladser.

Automater til hundeposer.

Retablering af den flagstang med sokkel, der tidligere stod foran området.

Konklusion

Alle tiltag på området skal iværksættes med udgangspunkt i, at områdets særlige karakter og kvaliteter bevares.

Temagrube bygnings- og landskabskultur

Krudtværksområdet er naturligvis et område som vores foreninger må interessere sig meget for. Der er dels tale om et unikt kulturhistorisk miljø, som står forholdvist intakt i forhold til, da det fungerede som krudtværk. Dels er der tale om et område, som i øjeblikket giver enestående muligheder for kommunens foreningsliv.

For os at se, er Krudtværksområdets væsentlige kvaliteter kombinationen af et kulturhistorisksammenhængende miljø med mange velbevarede bygninger, en central beliggenhed i Frederiksværk by og områdets parklignende grønne karakter.

Området fortjener at blive trukket mere frem i lyset og gjort mere tilgængeligt og attraktivt, så det ikke - som vi mener er tilfældet i dag - fortsætter en lidt hensygnende tornerosesøvn på byens »bagside«
Området fortjener, at såvel byens borgere som turister bliver mere opmærksomme på områdets eksistens og mere naturligt bliver ledt ind i området.

Vi mener, at der for at opnå et mere tilgængeligt og attraktivt område bør gøres en indsats på følgende områder:

Adgangsforhold

Gruppen finder, at adgangen/indgangen til hele krudtværksområdet er grim og bestemt ikke peger i retning af, at det er adgangen til et kulturhistorisk interessant område.

Gruppen har lavet et skitesforslag til, hvad der kan gøres for at synliggøre Krudtværksmuseet og sikre en bedre sammenhæng mellem Krudtværksområdet og bymidten (se bilag).

Gruppen mener, at projektet er så komplekst, at der bør laves en arkitektkonkurrence.

Skiltning og oversigt

Det kan være svært at finde frem til en bestemt forenings lokaler i området. For at lette det, vil det være en god ide at opsætte et oversigtsskilt over området ved indgangen til området.

Dette kombineret med tydelige husnummer samt evt. bygningsnavn på bygninger.

Tydeliggørelse af historien

Områdets kulturhistorie er ikke tydelig nok. De fleste opfatter nok, at der er tale om et specielt område med mange gamle huse, men mange vil formodentlig hæfte sig mere ved det omsiggribende forfald end ved den interessante kulturhistorie.

Samtlige bygninger bør gennemgås og deres historie, tilstand og bevaringsværdi registreres. Denne gennemgang bør danne grundlag for en bevarende lokalplan. Med baggrund i registreringen bør der udarbejdes en folder, der fortæller om områdets historie og bygninger.

Det skal tilføjes af vi ikke mener, at området nødvendigvis skal gennemrestaureres fra ende til anden, idet man så risikerer, at området får et for fint og statisk udseende.

Gruppen finder, at det er vigtigt, at området fremtræder levende og i udvikling, men udviklingen skal ske med respekt for områdets kulturhistorie.

Belysning og beplantning

Områdets belysning er vigtig som stemningsskabende og tryghedsskabende element. Den nuværende belysning med lysstofrør på Krudtværksalléen bør udskiftes med leverede parkbelysning i et velvalgt design. Det kan evt. kombineres med enkelte væglamper ophængt på bebyggelse.

Der bør vælges lys med naturlig farvegengivelse og ikke, som mange andre steder i byen, kraftigtgule natriumlamper, som giver en ubehagelig, misfarvende belysning.

Beplantningen i området finder gruppen som udgangspunkt attraktiv med de mange plæner og store træer, men naturligvis skal den vedligeholdes, så den ikke springer i krat.

De mange plæner kunne danne en smuk baggrund for løgvækster og skovblomster, som kunne sås eller plantes.

Afslutningsvis vil vi henlede opmærksomheden på Frederiksværks jubilæum i 2006 og købstadsjubilæet i 2007, som vil være en oplagt anledning til at markere og udføre en ekstra indsats for bl.a. Krudtværksområdet.

Vi vil gerne foreslå, at man som en markering af byens jubilæum får genetableret den flotte flagstang med splitflag, som tidligere var opstillet ved Krudtværksmuseet. Det kunne være et flot vartegn og blikfang for området. Alternativt kunne der skabes en helt ny skulptur eller installation.

HELHEDSPLAN FOR KRUDTVÆRKSOMRÅDET

Principskitse for sammenhæng mellem Krudtværksområdet og Nordtorvet

Udarbejdet af foreningen for bygnings- og landskabskultur.

Forklaring til principskitsen

Der er taget udgangspunkt i strategiplanens placering af byggefelt overfor Nordcenteret. Skitsen viser:

Ny plads

Der etableres ny plads, som forbinder Nordtorvet med Krudtværksmuseet. Pladsen skal udformes og optage terrænspringet på en måde, som giver visuel og fysisk forbindelse mellem de to områder.

Pladsen udformes, så den lægger op til langsom kørsel.

Der etableres busstop på begge sider.

Lysreguleret forgængerfelt erstatter gangtunnel.

Pladsen afskærmes mod øst af opstammede træerækker, som samtidig visuelt forbinder de eksisterende alléer i området. De nye træer skal have en vis størrelse, for at kunne hamle op med de gamle alléer, men må gerne være anden trætype.

Pladsens hjørner markeres, evt. med lamper, og langs østsiden etableres lamperække, som kan kaste smukt lys op i trækroneerne.

Nordtorvet

Nordtorvet omformes, hvor den nuværende tunnel-nedgang og hævet terrasse er. Der skabes en helhed i materialer og terrænafvikling og skabes rare opholdsarealer med udsigt. Den eksisterende opholdsplads mod øst bevares. Udendørsskak etableres eventuelt.

Bro

Der etableres ny bro over kanalen. Broen gøres smallere end vejpassagen er i dag. Dermed skal der også ske omformning af kanalafrænsningen på dette sted. Opholdstrappen »den spanske trappe« kan evt. renoveres med forbillede i det nye trappeanlæg ned mod Århus Å.

Nørregade og Peder Falsters Vej

Disse gøres smallere ved overgangen mellem vej og plads, således at bilernes fart aftager og gaden bliver mere bymæssig. Overgangen fra Nørregade til den nye plads bliver en slags mellemting mellem vej og plads. Det er vigtigt, at denne mellemzone udformes som et attraktivt område med sin egen karakter og uden bl.a. parkering og affaldscontainere, som i dag. Facaderne ud mod denne »mellemzone« som omkranses af Nordcentret og ny butiksbygning, danner »byport« til bymidten.

Krudtværksmuseet

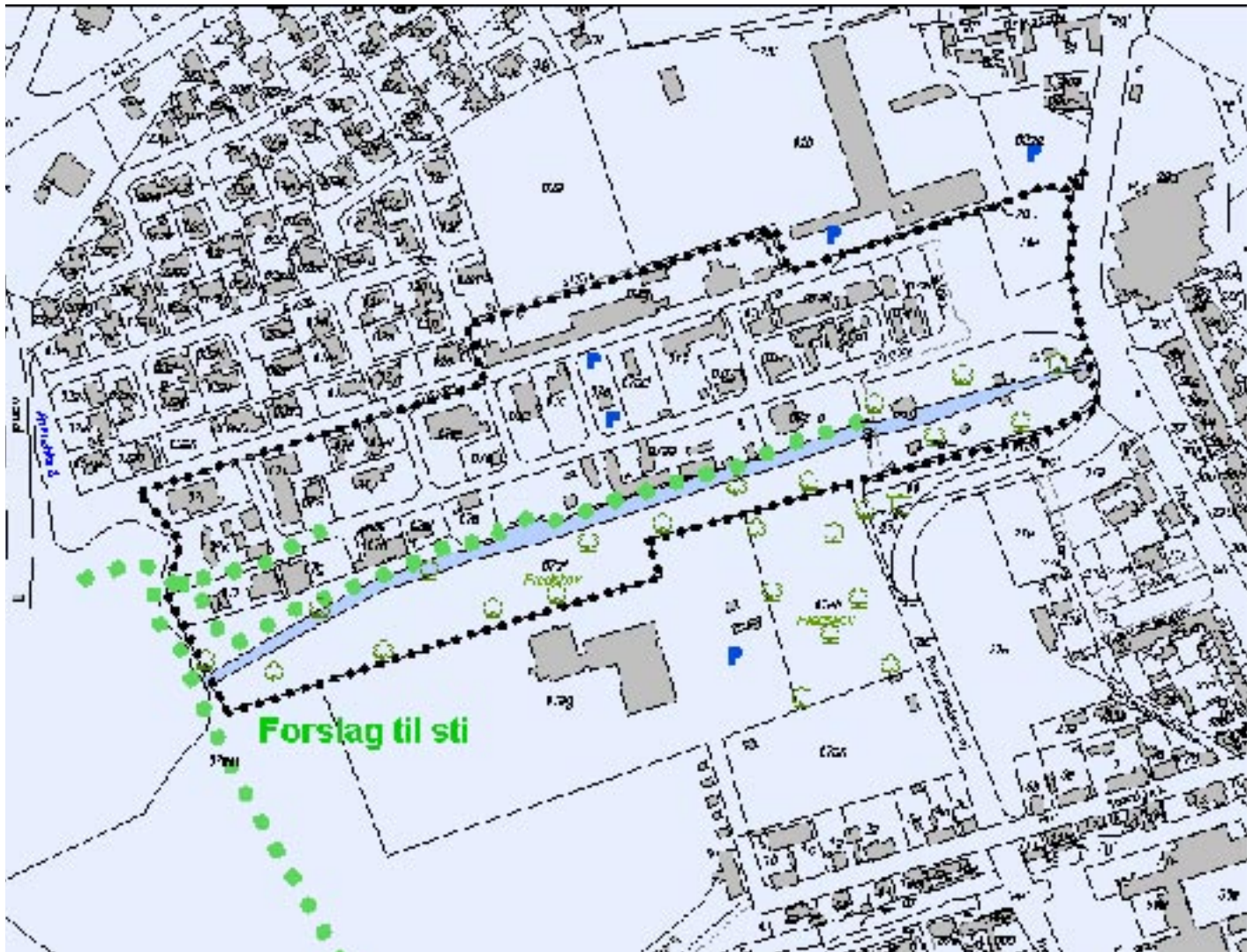
Det meget synlige hegn fjernes, og området åbnes op til bypark i lighed med Den gamle by i Århus. Entréindtægter til området må erstattes af entré til husene eller betaling for omvisning eller andet.

Dette vil betyde langt større brug af dette centrale område i byen samt en mere velkommende indkørsel til byen.

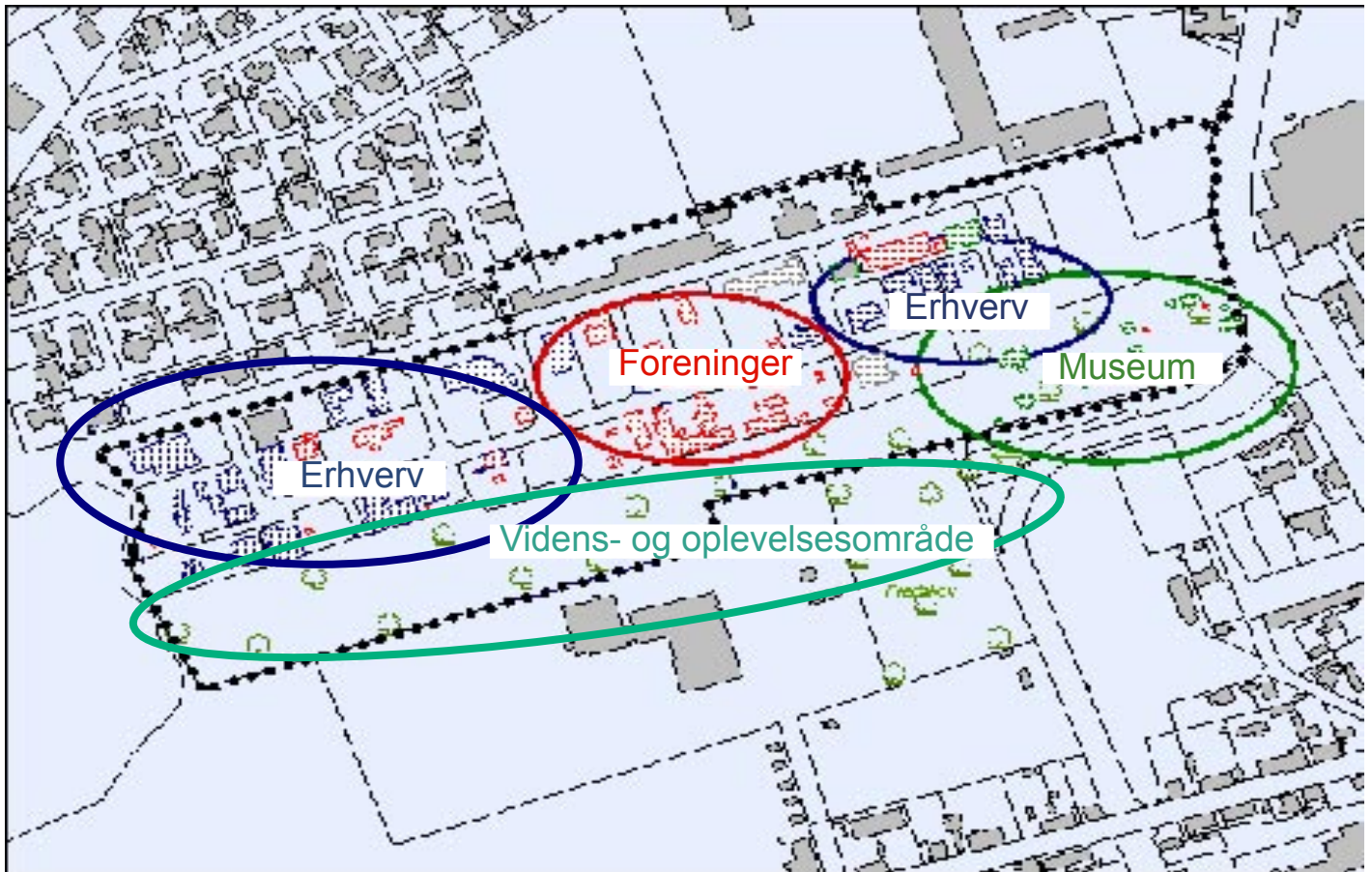
Mod den nye plads kan der etableres lavere beplantning.

Der opstilles et vartegn for området i akse fra Nørregade, midt for den nye plads. Vartegnet kan evt. være en flagstang som tidligere, eller ny skulptur/installation.

Krudværkområdets afgrænsning

Bygninger og anvendelse

Billedfortegnelse:

Side 2.

1 og 2: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune
3: Krudtværksområdet Foto: Industrimuseet Frederiks Værk

Side 3.

1: Krudtværksområdet Foto: Industrimuseet Frederiks Værk
2: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 4.

1: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 6.

1: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 7.

1: Krudværksområdet Kort: Frederiksværk Kommune

Side 8.

1, 2 og 3: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 9.

1, 2 og 3: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 10.

1, 2, 3 og 4: Krudtværksområdet Foto: Industrimuseet Frederiks Værk

Side 11.

1 og 2: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 12.

1, 2 og 3: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 13.

1: Krudtværksområdet Foto: Industrimuseet Frederiks Værk

Side 14.

1: Krudværksområdet Kort: Frederiksværk Kommune

Side 15.

1, 2 og 3: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 16.

1: Cafe Jordan rundt, Strandvejen Foto: Masterplanen for Liseleje og Asserbo
2: Krudværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune
3: Foto: Masterplanen for Liseleje og Asserbo
4: Børnes Vandpyt Foto: Experimentariumet i Hellerup

Side 17.

1: Krudværksområdet Kort: Frederiksværk Kommune

Side 18.

1, 2, 3 og 4: Krudtværksområdet Foto: Industrimuseet Frederiks Værk

Side 19.

1: Krudtværksområdet Foto: Industrimuseet Frederiks Værk

Side 20.

1: Byinventar

2: Skøjdebane

3: Eksempel på hegning

4: Bymuseets model af København Foto Københavns Bymuseum

Side 21.

1: Krudtværksområdet Foto: Kulturelt Samråd Frederiksværk

2, 3 og 4: Krudtværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 23.

1 og 2: Krudtværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

3: Foto: Masterplanen for Liseleje og Asserbo

Side 24.

1 og 2: Foto: Masterplanen for Liseleje og Asserbo

3: Eksempel på hegn

4: Eksempel på hegn

Side 25.

1: Eksempel på belysning Foto: Masterplanen og Liseleje og Asserbo

2: Fantom billede af idé til skulptur Foto: Kunstneren

Side 27.

1 Idéskitse til området ved Nordtorvet Tegning: Finn Jørsboe, landskabsarkitekt

Side 28.

1 og 2: Krudtværksområdet Foto: Frederiksværk Kommune

Side 31.

1: Krudtværksområdet Tegning: Eriksen, Kulturelt Samråd Frederiksværk

Side 33.

1: Nordtorvet Foto: Frederiksværk Kommune

2: Peder Falsters vej Foto: Frederiksværk Kommune

3: Syrevej Foto: Frederiksværk Kommune

Side 35.

1, Krudtværksområdet Foto: Industrimuseet Frederiks Værk

Side 36.

1: Principskitse Tegning: Foreningen for bygnings- og landskabskultur i Frederiksværk

Side 38 og 39.

1: Krudtværksområdet Kort: Frederiksværk Kommune